

Avdeling for lærerutdanning

Årsstudium og halvårsstudium i samfunnsfag 2014/15

EKSAMEN I EMNE 104

Eksamensform: Skriftlig, individuell skoleeksamen	
Emnekode: L-SAM 10413 LUSAM 10413 (GLU 5-10)	Emne: 104 Historie, geografi og samfunnskunnskap <i>fortypning 2</i> (15 studiepoeng)
Dato: Torsdag 21. mai 2015 kl 09.00 – 15.15 6 timer pluss 15 minutter til å slutføre arbeidet med besvarelsen	
Hjelpemidler: Ingen tillatte hjelpemidler	Faglærere: Hans Petter Hermansen Telefonnr. 69 21 51 44 Steinar Wennevold Telefonnr. 69 21 51 45
Oppgavesettet: Oppgavesettet består av to deler. Bruk om lag like mye tid på å besvare hver del. Del 1 består av den oppgaven som står øverst på side 2. Del 2 består av tre oppgaver som står på side 3-5. <i>Alle disse oppgavene skal besvares.</i> Oppgavesettet består av 5 ark, inklusiv denne forsiden, og et kart til bruk i besvarelsen av oppgave B i del 2. Kontroller at oppgavesettet er komplett straks det er utdelt. <i>Skriv og lever besvarelsene på del 1 og på del 2 på atskilte ark.</i> På oppgavene i del 2 er det angitt hvilken vekt besvarelsene gis ved evalueringen.	
Sensurdato: Senest fredag 14. juni 2015	
Karakterene er tilgjengelige for studenter på Studentweb senest to dager etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: http://www.hiof.no/index.php?ID=7027	

DEL 1

OPPGAVE: **ÅRSAKSANALYSE I HISTORIE**

- a) Hva var årsakene til Hitlers maktovertakelse i Tyskland?
- b) Hva var årsakene til den kalde krigens avslutning?
- c) Drøft betydningen av årsakssammenhenger i historiefaget og i grunnskolens historieundervisning.

DEL 2

OPPGAVE A. Endringer i næringsstrukturen i Norge 1970 – 2010 (30 %)

Forklar hvorfor tertiærnæringsens bidrag til bruttonasjonalproduktet ikke har økt tilsvarende mye som tertiærnæringsens andel av samlet sysselsetting har økt. Bruk data fra tabellene A – C i besvarelsen.

Tabell A. Antall tusen sysselsatte personer, etter næringssektorer. Tallene er avrundet til nærmeste hele tusen.

Næringshovedgruppe	1970	1980	1990	2000	2010
Primærnæringene	212	164	128	96	70
Sekundærnæringene	521	545	472	487	513
Tertiærnæringene	908	1 240	1 459	1 737	2 017
I alt	1 641	1 949	2 059	2 320	2 600

Tabell B. Prosent av de sysselsatte, fordelt på næringssektorene. Utgangspunktet for de relative tallene i tabellen er de absolutte tallene i tabell A.

Næringshovedgruppe	1970	1980	1990	2000	2010
Primærnæringene	12,9	8,4	6,2	4,1	2,7
Sekundærnæringene	31,8	28,0	22,9	21,0	19,7
Tertiærnæringene	55,3	63,6	70,9	74,9	77,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabell C. Norges bruttonasjonalprodukt fordelt etter hvilken næringssektor det produseres i. Prosent av den samlede verdiskapingen i Norge.

Næringshovedgruppe	1970	1980	1990	2000	2010
Primærnæringene	5,9	3,4	3,4	2,1	1,5
Sekundærnæringene	31,6	39,1	34,0	41,9	37,1
Tertiærnæringene	62,5	57,5	62,6	56,0	61,4
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

OPPGAVE B ENDRINGER I VERDENSKONOMIEN (20 %)

Listen nedenfor er et alfabetisk ordnet oppsett over stater som på FNs oversikter over verdens stater i 2014 ble registrert som **høyinntektsland**.

Andorra	Italia	San Marino
Antigua og Barbuda	Japan	Saudi Arabia
Australia	Kuwait	Singapore
Bahamas	Kroatia	Slovakia
Bahrain	Kypros	Slovenia
Barbados	Latvia	Spania
Belgia	Liechtenstein	Storbritannia
Brunei	Litauen	Sør-Korea
Canada	Luxemburg	Taiwan
Chile	Malta	Tsjekkia
Danmark	Monaco	Trinidad og Tobago
Ekvatorial-Guinea	Nederland	Tyskland
Estland	Norge	Sveits
Finland	New Zealand	Sverige
Forente arabiske emirater	Oman	Uruguay
Frankrike	Polen	USA
Hellas	Portugal	Østerrike
Irland	Qatar	
Island	Russland	
Israel	Saint Kitts og Nevis	

B 1

Bruk det utdelte kartet, merket *Vedlegg til oppgave B*, slik at du markerer med landsnavn og lokalisering på kartet minst 8 land som der ikke er markert som høyinntektsland, men som står på den oppdaterte listen over høyinntektsland i 2014. Lever kartet som del av besvarelsen på oppgaven.

B 2

Hvilke faktorer vil du bruke når du skal forklare hvorfor de landene som tidligere ikke ble regnet som høyinntektsland, men som nå (2014) regnes som høyinntektsland, nettopp blir registrert som høyinntektsland? Hva er det som har foregått i disse landenes økonomiske og politiske systemer som har gjort at de i 2014 ble registrert som høyinntektsland?

OPPGAVE C POLITISKE OG ØKONOMISKE ENDRINGER I KINA I DE SISTE TIÅRENE
(50 %)

Gjør rede for viktige endringer i kinesisk politikk og økonomi i dag sammenlignet med Kina i perioden før (om lag) 1980.

Legg i besvarelsen hovedvekten på kjennetegnene ved Kina i dag og berør bare kort det som angår perioden før (om lag) 1980.